

УДК 32.14(477.7)
JEL Classification: R580

Карпов Володимир

ПОЧАТКОВІ УМОВИ СТВОРЕННЯ ТА СТРАТЕГИЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РОЗДІЛЬНЯНСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню проблем формування стратегії розвитку об'єднаних територіальних громад. Розглянуто нормативно-правові методи стратегічного планування в Україні на місцевому рівні. Надана оцінка економічного стану Роздільнянської об'єднаної територіальної громади. Визначено джерела фінансування заходів та проектів стратегії розвитку громади. За результатами SWOT-аналізу визначено основні тенденції розвитку, сильні та слабкі сторони, можливості і загрози зовнішнього середовища. Запропоновано стратегію розвитку громади, визначено цілі, пріоритети, плани та рекомендації щодо механізму її реалізації. Розроблено три сценарії розвитку Роздільнянської об'єднаної територіальної громади: інерційний (песимістичний) – підтримання існуючого положення; мобілізаційний (реалістичний) – мобілізація зовнішніх і внутрішніх джерел реалізації стратегії; інноваційний (оптимістичний) – залучення інвестиційних ресурсів, впровадження нових інноваційних проектів розвитку. Акцентовано увагу на перспективності застосування сценарію інноваційного розвитку. Зазначено, що імплементація сценарію передбачає активне включення в систему міжрегіонального та міжнародного поділу праці, з урахуванням заявлених власних пріоритетів і інтересів, реалізацію інноваційних проектів і програм, структурну перебудову економіки міста та громади. Зауважено, що в основі сценарію полягають глибокі реформи, пов'язані з активізацією внутрішніх ресурсів у результаті впровадження моделі «SMART-управління» громадою та формату інноваційного розвитку підприємств «INDUSTRY 4.0». Визначено пріоритетні до розвитку виробництва Роздільнянського та суміжних аграрних районів Одеської, Вінницької і Миколаївської областей.

Ключові слова: об'єднана територіальна громада, стратегія, цілі, пріоритети, сценарії розвитку, механізм реалізації.

Karpov Volodymyr

INITIAL CONDITIONS OF CREATION AND STRATEGIC AREAS OF DEVELOPMENT OF THE ROZDILNYANSKA UNITED TERRITORIAL COMMUNITY

Abstract. The article is devoted to the research of problems of formation of strategy of development of united territorial communities. Regulatory methods of strategic planning in Ukraine at the local level have been considered. An assessment of

the economic status of the Rozdilnyanska United Territorial Community has been provided. Sources of funding for community development activities and projects have been identified. According to the results of the SWOT-analysis, the main development trends, strengths and weaknesses, opportunities and threats of the environment have been identified. The community development strategy, goals, priorities, plans and recommendations for the mechanism of its implementation have been proposed. Three scenarios for the development of the Rozdilnyanska United Territorial Community: inertial (pessimistic) – maintaining the existing situation; mobilization (realistic) – mobilization of external and internal sources of strategy implementation; innovative (optimistic) – attraction of investment resources, introduction of new innovative development projects have been developed. Attention is drawn to the prospects of applying the innovative development scenario. It is stated that the implementation of the scenario implies active inclusion in the system of interregional and international division of labor, taking into account the declared own priorities and interests, implementation of innovative projects and programs, structural restructuring of the city and community economy. It is noted that the scenario is based on deep reforms related to the activation of internal resources as a result of the introduction of the SMART-management model of the community and the format of innovative development of INDUSTRY 4.0 enterprises. The priorities for the development of the production of the Rozdilnyansky and adjacent agrarian areas of the Odessa, Vinnytsia and Mykolaiv regions have been determined.

Keywords: integrated territorial community, strategy, goals, priorities, development scenarios, mechanism of implementation.

Карнов Владимир

НАЧАЛЬНЫЕ УСЛОВИЯ СОЗДАНИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ РАЗДЕЛЬНЯНСКОЙ ОБЪЕДИНЕННОЙ ТЕРРИТОРИАЛЬНОЙ ОБЩИНЫ

Аннотация. Статья посвящена исследованию проблем формирования стратегии развития объединенных территориальных общин. Рассмотрены нормативно-правовые методы стратегического планирования в Украине на местном уровне. Дана оценка экономического состояния Раздельнянской объединенной территориальной общины. Определены источники финансирования мероприятий и проектов стратегии развития общины. По результатам проведенного SWOT-анализа определены основные тенденции развития, сильные и слабые стороны, возможности и угрозы внешней среды. Предложена стратегия развития общины, определены цели, приоритеты, планы и рекомендации относительно механизма ее реализации. Разработаны три сценария развития Раздельнянской объединенной территориальной общины: инерционный (пессимистический) – поддержка существующего положения; мобилизационный (реалистичный) – мобилизация внешних и внутренних источников реализации стратегии; инновационный (оптимистический) – привлечение инвестиционных ресурсов, внедрение новых инновационных проектов развития. Акцентировано внимание на перспективности применения сценария инновационного развития.

Указано, что имплементация сценария предполагает активное включение в систему межрегионального и международного разделения труда, с учетом заявленных собственных приоритетов и интересов, реализации инновационных проектов и программ, структурной перестройки экономики города и общины. Отмечено, что в основу сценария закладываются глубокие реформы, связанные с активизацией внутренних ресурсов в результате внедрения модели «SMART-управления» общиной и формата инновационного развития предприятий «INDUSTRY 4.0». Определены приоритетные для развития производства Раздельнянского и смежных аграрных районов Одесской, Винницкой и Николаевской областей.

Ключевые слова: объединенная территориальная община, стратегия, цели, приоритеты, сценарии развития, механизм реализации.

DOI: 10.32680/2409-9260-2019-6-269-53-67

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими або практичними завданнями. Глобальною тенденцією сучасного світу є зростання ролі регіонів та окремих територіальних громад як одиниць регіонального та місцевого рівня управління держави, що здатні, з одного боку, зменшити навантаження на органи центральної влади, беручи на себе значну частину їх повноважень, а, з іншого, – максимально враховувати потреби місцевих жителів при прийнятті рішень. Цей процес є результатом децентралізації, регіоналізації, демократизації та глобалізації. Надмірна централізація управління, недосконала фінансово-економічна база місцевих органів влади призвели до виникнення значних диспропорцій у територіальній структурі економіки України, накопичення на місцях господарських, економічних та соціальних проблем.

Особливо важливою є формування нових вимог щодо досягнення збалансованого розвитку регіонів та окремих населених пунктів, стимулювання міжмуніципальної співпраці в умовах кризи та системних потрясінь, які відчули на собі органи регіональної та місцевої влади.

Актуальність розробки моделі ефективного функціонування регіону, міста, громади обумовлена прийняттям Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [1], проведенням реформи державної регіональної політики, бюджетної децентралізації в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких покладений початок вирішенню даної проблеми і на які спирається автор. Вагомий внесок у вивчення питань стратегічного планування розвитку територій зробили науковці: Е. Блейкл, А. Єрмішина, Я. Жаліло, В. Карпов, Р. Кемп, А. Ковальов, Т. Корольова, В. Меркушов,

Н. Сментина [2-5] та ін. У наукових працях здійснюється ґрунтовний аналіз проблем стратегічного планування соціально-економічного розвитку міста, розробки механізмів та стратегій розвитку регіонів. Водночас необхідними є більш глибокі дослідження питань щодо визначення головного пріоритету стратегії економічного розвитку об'єднаних територіальних громад.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Важливість обраної теми дослідження полягає в тому, що процеси узгодження цілей центральних, регіональних та місцевих органів виконавчої влади є достатньо новим напрямом розвитку економіки в умовах децентралізації. Недостатня спрямованість на дослідження практичних аспектів економічного та соціального розвитку об'єднаних територіальних громад є підставою для прийняття необґрунтованих рішень при визначенні пріоритетних напрямів розвитку та формуванні Стратегії розвитку громад в цілому.

Формулювання мети статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження умов формування Стратегії розвитку Роздільнянської об'єднаної територіальної громади до 2025 року.

Викладення основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Забезпечення сталого розвитку об'єднаних територіальних громад є ключовим елементом реформування економіки України. Побудова системи місцевого самоврядування, яка базується на самодостатніх і фінансово незалежних громадах, є неодмінною умовою формування сталої моделі розвитку країни. На рис. 1 представлена динаміка формування об'єднаних територіальних громад (ОТГ) в Україні протягом 2019 р.

Відповідно до представлених на рисунку даних, формування ОТГ знаходиться в процесі розвитку та є далеким до свого завершення. Так, у 2019 р. в Україні сформовано 936 ОТГ, із яких 55 очікують рішення Центральної виборчої комісії щодо призначення на їх території перших місцевих виборів. До загальної кількості ОТГ входять і ті, які утворилися з центрами у містах обласного значення – 75 територіальних громад приєдналися до 34 міст обласного значення.

Зазначимо, що задля досягнення довгострокових стратегічних цілей розвитку громад необхідним є узгодження цілей, пріоритетів та завдань центральних, регіональних, місцевих органів виконавчої влади й самоврядування.

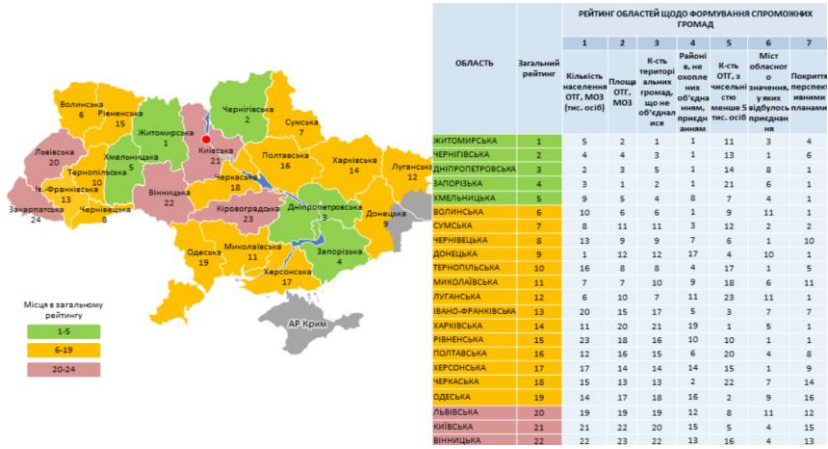

Рис. 1. Рейтинг областей у формуванні об'єднаних територіальних громад

Джерело: складено автором за даними [6]

Розробка та реалізація Стратегії розвитку громади здійснюється на основі взаємопов'язаних документів: *Законів України* («Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про добровільне об'єднання територіальних громад»), *Постанов Кабінету Міністрів України* («Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року», «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів»), *Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України* («Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації»), *Розпорядження Кабінету Міністрів України* («Про схвалення Концепції реформування територіальної організації влади та місцевого самоврядування»), *Указу Президента України* («Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020») та *Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року*.

Фінансування заходів та проектів Стратегії розвитку громади передбачається за рахунок: міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; фінансових ресурсів суб'єктів регіональної політики, державних та приватних партнерів об'єднаних на принципах державно-приватного партнерства, міжнародних інституцій; капітальних видатків державного бюджету; державних цільових програм, у тому числі програм подолання депресивності територій; угод щодо регіонального розвитку; програм і заходів, включаючи інвестиційні програми (проекти), що реалізуються за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку.

Обґрунтування положень Стратегії розвитку Роздільнянської громади здійснено на основі результатів статистичних показників розвитку України, Одеської області та аналітичної і оперативної інформації виконавчих органів міської ради і райдержадміністрації, аналітичних досліджень і прогнозних розрахунків, чинних законодавчих і нормативних актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, місцевих органів влади з урахуванням міжнародних правових актів і міжнародних угод.

Так, після зустрічі з головами сільських рад, де обговорювалися перспективи об'єднання, міський голова м. Роздільна звернувся до мешканців району з пропозицією щодо об'єднання територіальних громад. Після чого до складу ОТГ добровільно увійшли Кам'янська, Кошарська, Понятівська, Старостинська, Виноградарська, Кіровська та Буцинівська сільські ради. Адміністративним центром ОТГ призначене місто Роздільна.

З метою формування рекомендацій щодо розробки Стратегії розвитку проведемо аналіз сильних і слабких сторін Роздільнянської об'єднаної територіальної громади, визначимо вплив внутрішніх та зовнішніх чинників формування напрямків її діяльності за наступним алгоритмом (рис. 2).

Перед проведенням SWOT-аналізу зазначимо, що: м. Роздільна розташоване у західній частині Причорноморської низовини України, є районним центром Роздільнянського району Одеської області; Роздільнянський район розташований за 70 км. північно-західніше від м. Одеси; район межує: на півночі – з Великомихайлівським районом (сухопутна ділянка 40,8 км.), на сході – з Іванівським районом (сухопутна ділянка 36 км., вздовж Хаджибейського лиману 24 км), на півдні – з Біляївським районом (сухопутна ділянка 70 км.), на заході – з Республікою Молдова; відстань між м. Роздільна та м. Одеса складає

72 км. (по залізниці) і 88 км. (по шосе); найбільшим містом Роздільнянщини є адміністративний центр Роздільна (17913 жителів); площа м. Роздільна становить 7,2 км.; місто межує з селами Нові Чобручі і Матишевк; м. Роздільна підноситься над рівнем моря приблизно на 250 м.; місто розташоване в правобережній провінції підзони північного степу природної зони степу; основний тип ґрунту – чорнозем звичайний; у місті представлені легка, харчова та машинобудівельна промисловість; на території громади функціонують сільськогосподарські підприємства, підприємства торгівлі, громадського харчування, побуту, послуг у сфері транспортних перевезень.

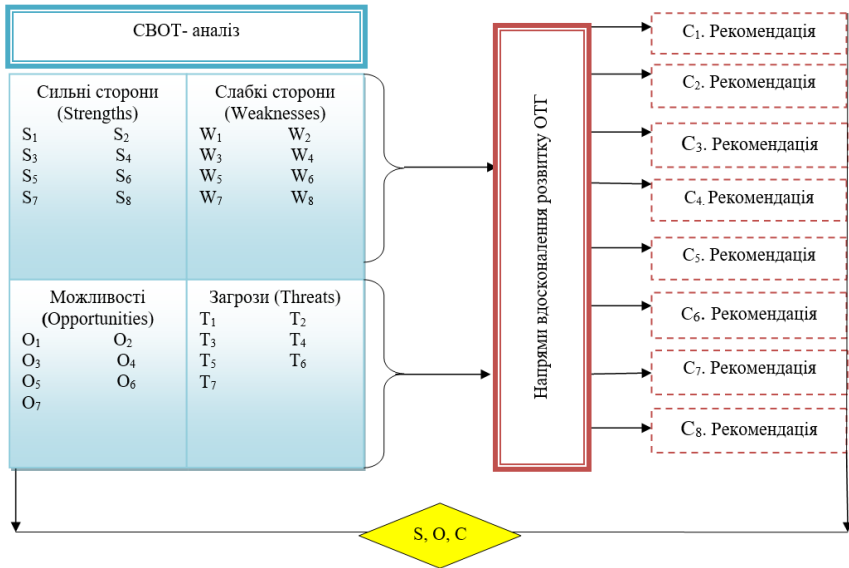

Рис. 2. Алгоритм перетворення слабких місць діяльності Роздільнянської ОТГ в конкурентні переваги

Джерело: власна розробка автора

Відповідно до представленого алгоритму перетворення слабких місць діяльності громади в конкурентні переваги та наданої вище інформації, до сильних і слабких сторін розвитку Роздільнянської ОТГ віднесемо наступні (табл. 1):

Таблиця 1

Сильні та слабкі сторони розвитку Роздільнянської ОТГ

Сильні сторони (S)	Внутрішні переваги
S₁	наявність вузлової залізничної станції, яка забезпечує транспортне сполучення та робочі місця;
S₂	вигідне географічне розташування громади, близькість із обласним центром;
S₃	близькість до міжнародних кордонів;
S₄	наявність багатих земельних ресурсів (робочих чорноземів); інших природних ресурсів (лісових угідь);
S₅	наявність родовищ мінеральних ресурсів (глини, граніту, піску, тощо);
S₆	розвинута олійно-переробна галузь;
S₇	кваліфікований персонал та талановита молодь, що навчається
Слабкі сторони (W)	Внутрішні недоліки
W₁	значна трудова міграція, дефіцит робочих місць;
W₂	зношені об'єкти комунальної власності, особливо водогони в селах громади;
W₃	застарілі «технології» збирання та утилізації ТПВ;
W₄	проблеми водопостачання та водовідведення в місті;
W₅	наявність в місті заболочених ділянок через підтоплення;
W₆	зношений житловий фонд комунальної власності громади;
W₇	застарілий генплан розвитку міста та прилеглих територій;
W₈	брак коштів на поточні та перспективні потреби розвитку громади

Джерело: складено автором на основі результатів дослідження

Можливості та загрози розвитку ОТГ наведені в табл. 2. Відповідно до даних, представлених таблицями, для посилення

можливостей Роздільнянської ОТГ, зменшення впливу слабких сторін і зниження впливу виявлених загроз, визначимо наступні рекомендації, які необхідно враховувати при формуванні Стратегії розвитку до 2025 року:

1. C_1 – для активізації участі громадськості у постановці та вирішенні питань місцевого економічного розвитку (МЕР) створити на засадах партнерства місцевої влади, підприємців та представників недержавних громадських установ (організацій) постійно діючу робочу групу з МЕР.

Таблиця 2

Можливості та загрози розвитку Роздільнянської ОТГ

Можливості (Q)	Внутрішні та зовнішні резерви
1	2
Q_1	цільове та ефективне використання вільних ділянок та територій розвитку громади;
Q_2	резерви розвитку зеленого туризму;
Q_3	можливості залучення молоді до стартапів та кваліфікованої праці;
Q_4	залучення до підприємництва всіх верств населення громади;
Q_5	глибока переробка агропродукції з додаванням додаткової вартості за рахунок іноземних інвестицій;
Q_6	розробка нового генплану;
Q_7	залучення інвестицій в реальний сектор економіки
Загрози (T)	Зовнішні чинники
T_1	непередбачуваність змін діючого законодавства України;
T_2	різке падіння платоспроможності населення;
T_3	різке погіршення погодно-кліматичних умов;
T_4	форс-мажорні чинники;
T_5	хронічна нестача коштів;

Продовження табл. 2

1	2
T₆	прояви несумлінності конкурентної боротьби суміжних територіальних утворень України;
T₇	прояви несумлінності конкурентної боротьби Придністров'я

Джерело: складено автором на основі результатів дослідження

У відповідному розділі «Стратегії» передбачити компетенції та відповідальність членів робочої групи за аналіз стану МЕР та заходів з його суттєвого поліпшення.

2. С₂ – Передбачити за ініціацією керівництва створення міського осередку підтримки підприємництва та залучення інвестицій (ОППЗІ) для потреб розвитку громади. Серед функціональних обов'язків ОППЗІ передбачити надання на частково безоплатній основі послуг інформаційного, консультативного та навчального змісту. Для підготовки інвестиційних пропозицій, проектів та каталогів профільних відповідно до потреб МЕР громади залучити фахівців освітянських і консультаційних установ країни, що мають відповідний досвід успішної допомоги МЕР громади.

3. С₃ – Для забезпечення розвитку привабливої діяльності в напрямках спорту, туризму, культури та науки серед молоді створити міський Центр розвитку молоді, передбачити серед його функціональних обов'язків регулярне проведення евентійних заходів районного, обласного, регіонального, національного та міжнародного рівня.

3 метою суттєвого покращання якості послуг в індустрії гостинності передбачити формування реєстру місць потенціального розміщення відвідувачів (гостей) міста. Запланувати на 2020-2021 рр. створення спеціалізованого центру колективного розміщення молоді та батьків, запрошених для участі у спортивно-культурних та інших заходах, що проводитиме Центр розвитку молоді м. Роздільна.

Передбачити підтримку проектів із створенням нових робочих місць для обслуговування (задоволення) потреб Центру розвитку молоді та його відвідувачів.

4. С₄ – Для поліпшення структури видатків та надходжень місцевого бюджету та забезпечення зростання його обсягів, передбачити в 2020-2022 рр. перегляд можливостей формування

партисипативної частки бюджету (бюджету розвитку громади) питомою вагою не менше 15 відсотків загального бюджету.

Передбачити при розгляді та затвердженні партисипативних проєктів, ініційованих членами громади головним критерієм відповідність пріоритетним напрямкам стратегії соціально-економічного розвитку громади на період до 2025 року.

Серед обраних напрямків особливу увагу зосередити на питаннях розвитку підприємництва, створення нових робочих місць та суттєвого покращення інженерно-комунікативної інфраструктури міста.

5. С₅ – Для збільшення додаткових надходжень до місцевого бюджету передбачити створення умов, привабливих для розміщення на території громади транспортно-міжрегіонального та міжнародного логістичного HUB-центру, який спеціалізується на розміщенні та перевезенні експортних і транзитних вантажів Півдня України.

Пропозиція ґрунтується на можливостях використання трендових напрямків розвитку логістичних операцій в Україні та країн-сусідів в межах транскордонного співробітництва із республікою Молдова, Румунією тощо.

6. С₆ – Для суттєвого зростання експортного потенціалу Роздільнянського промислового вузла передбачити відтворення на території існуючих промислових майданчиків міста, обладнаних відповідною заготівельно-виробничою та транспортною складовою інфраструктурою, Агропромислового комплексу, який спроможний переробляти агропродукцію Роздільнянського та суміжних з ним аграрних районів Одеської, Вінницької та Миколаївської областей.

Передбачити пріоритетний розвиток наступних виробництв:

- мукомольного (комбікормового напрямку);
- олійнопресового (в асортименті);
- глибокого ступеню переробки горіхів та меду;
- переробки та консервування продукції рослинництва, особливо багаторічних насаджень тощо.

На основі залучення потужних галузевих інвесторів відродити та використати потенціал переробки та додання вартості за визначеними видами агропромислового виробництва.

7. С₇ – Для створення нових робочих місць в сервісній інфраструктурі міста забезпечити надання різноманітних комунально-побутових послуг та інженерно-комунікативного обслуговування мешканців багатоквартирних будинків м. Роздільна. Запровадити

комплекс заходів соціального партнерства із керівництвом військових прикордонних частин, розташованих на території громади.

Аналогічним чином розвивати господарські стосунки із підприємствами та установами АТ «Укрзалізниця», акредитованими у місті.

8. С₈ – Внести до переліку обов'язкових цільових програм заходи щодо: завершення будівництва станції третього підйому води до м. Роздільна; капітального ремонту (реновації) освітянських установ громади; систем опалення в об'єктах комунальної власності громади; активного переходу до засобів альтернативної енергетики; утеплення об'єктів комунальної власності громади; систем муніципальної охорони та соціального захисту громади.

За результатами проведеного дослідження, до пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку Роздільнянської ОТГ пропонуємо віднести:

1. Розвиток сучасної транспортно-логістичної інфраструктури ОТГ.

2. Підтримка підприємств малого та середнього бізнесу, залучення інвестицій у реальний сектор економіки громади.

3. Благоустрій та висока енергоефективність.

4. Соціальний захист та безпечні умови життєдіяльності мешканців громади.

5. Культурно-освітня послуги та розвиток туризму ОТГ.

Можливими сценаріями Стратегії розвитку Роздільнянської ОТГ до 2025 року пропонуємо визначити такі: інерційний (песимістичний) – підтримання існуючого становища; мобілізаційний (реалістичний) – мобілізація зовнішніх і внутрішніх джерел реалізації стратегії та інноваційний (оптимістичний) – залучення інвестиційних ресурсів, впровадження нових інноваційних проектів розвитку.

Зазначимо, що *інерційний сценарій розвитку ОТГ* передбачає використання наявного потенціалу території з урахуванням незначного зростання, яке відповідає середньостатистичному зростанню ВВП країни на 2-3% щорічно (для ОТГ – ВРП). Основу соціально-економічного розвитку ОТГ складуть традиційні види економічної діяльності та підприємництва.

Відповідно до сценарію, Роздільнянська ОТГ розвиватиметься як територія, що характеризується переважно транспортною та агро-спеціалізацією економіки. Підприємства базових галузей спрямовані на підтримку досягнутого рівня розвитку, а саме: здійснюють заходи щодо забезпечення підвищення якості продукції, зниження витрат у

результаті впровадження нових енерго- та ресурсозберігаючих та екологічно безпечних технологій.

Мобілізаційний сценарій розвитку ОТГ (ресурсної інтенсифікації) передбачає повну реалізацію проектів і програм Стратегії розвитку ОТГ, політичну і соціальну стабільність, вдалий менеджмент, моніторинг, оновлення проектів.

Відповідно до сценарію Роздільнянська ОТГ долучатиметься до системи вітчизняних та регіональних товарних, інформаційних, фінансових та культурних обмінів як територія для розвитку відповідної транспортно-логістичної інфраструктури та розміщення нових інноваційних наукоємних виробництв.

Сценарій передбачає використання зростаючого потенціалу території, з урахуванням росту, який відповідає середньостатистичному зростанню ВВП країни в 5-6% на рік (для ОТГ – ВРП) та є базовим для реалізації Стратегії розвитку Роздільнянської ОТГ до 2025 року.

Інноваційний сценарій розвитку Роздільнянської ОТГ (залучення інвестиційних ресурсів) передбачає активне долучення громади до системи міжрегіонального та міжнародного розподілу праці з урахуванням пріоритетів реалізації інноваційних проектів і програм, структурної перебудови економіки міста. Відповідно до сценарію, реформи та активізація використання внутрішніх ресурсів сприятимуть залученню нових, більш значних інвестицій, впровадженню моделі «SMART-управління» громадою з додатковим «прискорювачем» інноваційного розвитку підприємств у форматі «INDUSTRY 4.0».

Інноваційний сценарій є перспективним для реалізації Стратегії розвитку Роздільнянської ОТГ до 2025 року, сутність якого полягає: по-перше, в економічній спеціалізації території (інноваційно-транспортної, рекреаційної, агропромислової, сервісної); по-друге, в активному проникненні на вітчизняні, регіональні та європейські ринки.

Реалізація сценарію передбачає інтенсивний розвиток інноваційних видів економічної діяльності, комплексну модернізацію основних фондів підприємств, поступовий перехід виробництва на новий технологічний рівень, що забезпечить зростання потенціалу території (зростання ВРП в 9-10% на рік).

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розробок за даним напрямом. За результатами дослідження розроблено рекомендації з підтримки сильних сторін Роздільнянської ОТГ на основі посилення її можливостей, зменшення впливу слабких

сторін і зниження впливу виявлених загроз. Визначено пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку громади. Обґрунтовано необхідність використання мобілізаційного сценарію як базового сценарію розвитку громади. В якості подальших розробок за даним напрямом дослідження зазначимо необхідність розробки заходів щодо можливості участі Роздільнянської ОТГ у підготовці та реалізації регіональної і національної середньострокової програми «SMART-спеціалізації», дія якої передбачена на 2021-2027 рр.

Література

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України № 157-VIII від 20.12.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> (дата звернення: 15.05.2019).
2. Жаліло Я. А. *Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави*: монографія. Київ: НІСД, 2009. 336 с.
3. Сментина Н. В. *Стратегічне планування соціально-економічного розвитку на мезорівні : теорія, методологія, практика* : монографія. Одеса: Атлант, 2015. 365 с.
4. *Стратегічне планування збалансованого розвитку міста Подільська до 2025 року*: монографія / За заг. ред. А. І. Ковальова. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2018. 106 с.
5. *Стратегічне планування збалансованого розвитку міста Чорноморськ до 2025 року*: монографія / А. І. Ковальов, В. А. Карпов, Т. С. Корольова [та ін.]; за ред. А. І. Ковальова. Одеса: ФОП Гуляєва В. М., 2018. 80 с.
6. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України № 341/2001 від 25.05.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341/2001> (дата звернення: 17.05.2019).
7. *Стратегія економічного та соціального розвитку міста Одеси до 2022 року*. Одеса: ТЕС, 2013. 80 с.

References

1. *Pro dobrovolne obiednannia terytorialnykh hromad: Zakon Ukrainy*, No. 157-VIII, 20.12.2019 [On the voluntary association of territorial communities: Law of Ukraine, No. 157-VIII, 20.12.2019]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> [in Ukrainian]
2. Zhalilo, Ya. A. (2009). *Teoriia ta praktyka formuvannia efektyvnoi ekonomichnoi stratehii derzhavy: monografiia* [Theory and

practice of the state effective economic strategy forming: monograph, Kyiv: NISD, 336 s. [in Ukrainian]

3. Smentyna, N. V. (2015). *Strategichne planuvannja sotsialno-ekonomichnoho rozvytku na mezorivni: teoriia, metodolohiia, praktyka: monografiiia* [Strategic planning of socio-economic development on the mesolevel: theory, methodology, practice: monograph], Odesa: Atlant, 365 s. [in Ukrainian]

4. *Stratehichne planuvannia zbalansovanoho rozvytku mista Podilska do 2025 roku: monografiiia* (2018) [Strategic planning of Podilsk city balanced development until 2025: monograph] / Za red. A. I. Kovalyova. Kyiv: FOP Guliaeva V. M., 106 s. [in Ukrainian]

5. Kovalyov, A. I., Karpov, V. A., Korolyova, T. S. (2018). *Stratehichne planuvannia zbalansovanoho rozvytku mista Chornomorska do 2025 roku: monografiiia* [Strategic planning of Chornomorsk city balanced development until 2025: monograph] / Za red. A. I. Kovalyova. Odesa: FOP Guliaeva V. M., 80 s. [in Ukrainian]

6. Pro Kontseptsiiu derzhavnoi rehionalnoi polityky: Ukaz Prezydenta Ukrainy, No. 341/2001, 25.05.2001 [On the state regional policy concept: Law of Ukraine, No. 341/2001, 25.05.2001]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341/2001> [in Ukrainian]

7. *Stratehiia ekonomichnoho ta sotsialnoho rozvytku mista Odesy do 2022 roku* (2013) [Strategy of economic and social development of the Odessa city until 2022], Odesa: TES, 80 s. [in Ukrainian]